

FEEST 90-JARIG BESTAAN

VOORUITKIJKER

Bij het verschijnen van dit nummer van het Klaverblad is het bijna zover: het feest van het 90-jarig bestaan van onze parochie Onze Lieve Vrouw Hemelvaart.

"Ter gelegenheid hiervan zal op zondag 9 juli om 10.00 uur de bisschop van Haarlem-Amsterdam, Mgr. Dr. J.M. Punt, in concelebratie, een Pontificale Hoogmis opdragen. Medewerking wordt hierbij verleend door het Parochiële Dames- en Herenkor en het Jongerenkor Rejoice.

Na afloop van de viering vindt een receptie plaats in de tuin van de pastorie, waar wij onder het genot van een

kopje koffie met gebak, een glaasje en een hapje, elkaar kunnen gelukwensen met dit jubileum. Uw aanwezigheid wordt zeer op prijs gesteld."

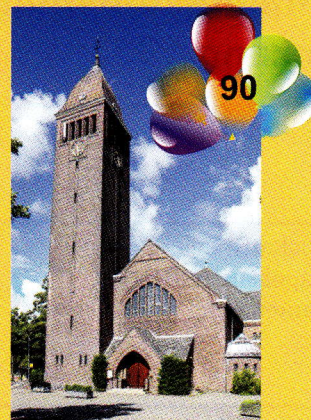
J.J. Quadvlieg, pastoor

cadeausuggestie:

t.b.v. de pastorietauin

rekeningnummer
NL 31 RABO 032 6301 968)

ITALIAANSE RENAISSANCE IN DE ONZE LIEVE VROUW HEMELVAARTKERK

Han Bijvoet: Haarlem, Heiloo, Heemstede

De Haarlemmer Han Bijvoet (1897-1975) is een van de belangrijkste kerkelijke kunstenaars van Nederland. In de Nieuwe Bavo in Haarlem is veel van zijn werk te bewonderen. Honderd jaar geleden, in 1917, maakte hij zijn eerste ontwerp voor deze kerk, een vaandel. Daarna volgden vele opdrachten en gedurende vijftig jaar verrijkte hij de basiliek met wandschilderingen, tegeltableaus, vaandels, kerkelijk vaatwerk, beeldhouwwerk en glas-in-lood.

Heiloo

Bijvoet kreeg de opdracht de binnenwanden van de Genadekapel bij het beroemde putje te beschilderen. Vanaf 1930 heeft hij hier gewerkt. De koorsluitende noordwand van het priesterkor beschilderde hij in 1941. Velen beschouwen dit als zijn meesterwerk op het gebied van wandschilderkunst. De vervoering die hem aanstuurde is bijna invoelbaar. Hier is het Hemels Gastmaal het onderwerp. Bijvoet weet onze ogen heel goed te leiden. Onze blik gaat in een golvende beweging van rechtsonder naar links en naar boven. Rechtsonder naderen de getergde zielen van de overledenen. Zij worden ontvangen door engelen in dalmatieken, die hun de handen wassen, opnieuw kleden, bekronen met paradijselijke bloemen en naar Maria leiden. Zij stelt hen voor aan de gekroonde Christus. Op een hoger plan knielen zij voor Christus Koning, die hen ontvangt aan de tafel van God de Vader. De Heilige Geest in de vorm van een duif en het Hemels Jeruzalem vullen de achtergrond.

Heemstede

De schilderingen in het priesterkor van onze kerk beelden de Tenhemelopneming van Maria uit. In 1945, op 15 augustus – de feestdag van deze hemelopname – werd de schildering aangeboden ter gelegenheid van het 40-jarig priesterfeest van pastoor Armandus F.C. van Noort.

Bijvoet schrijft zelf in een brochure: "Een titel, omstraald van een Hemelsch licht." Bijvoet liet zich inspireren door de woorden van het introitus uit de H. Mis van de feestdag: "Verheugen wij ons allen in den Heer, dit feest vierende ter eere van de H. Maagd Maria, over wier ten-Hemelopneming de Engelen zich verheugen, terwijl zij eenparig den Zoon van God loven." Dit gebed is door een gedreven Bijvoet in penseelstreken verbeeld. In het midden is de H. Drie-eenheid afgebeeld, Maria opnemend. De vreugde wordt uitgedrukt door musicerende engelen; het eenparig loven van Christus door serafijnen rondom de lichtkring van de H. Drie-eenheid. Aan de rechterzijde treden figuren Maria tegemoet, die reeds voor haar in de Hemel waren, in "de altijd groenende lusthoven van het Hemelsch Paradijs."

Inspiratie

Bijvoet ontwikkelde zich aan de Haarlemse Kunstnijverheidsschool en de Rijksacademie te Amsterdam tot ambachtelijk kunstenaar met respect voor klassieke en sommige vroegmoderne kunstrichtingen. Zijn oeuvre laat zowel elementen zien uit de gotiek, Italiaanse renaissance en art nouveau. Dat in zijn werken een inspiratie op de middeleeuwse Italiaanse kunst herkenbaar is, treedt zowel in Heiloo als in Heemstede op een bijzondere manier aan het daglicht. In de eigen stijl van Bijvoet zijn kenmerken van die Italiaanse kunst uit de vroege renaissance te herkennen als de doorzwenkende figuren en tapisserieachtige effecten. Maar let vooral op de overeenkomsten in de compositie, waarbij de figuren zo zijn gerangschikt dat dezelfde beweging te zien is.

Vergelijk

Vergelijken wij een paneel in tempera van Fra Angelico met het Heilose Hemels Gastmaal van Bijvoet. Ook Fra Angelico had een dergelijke beweging op een paneel aangebracht bij zijn reidans van engelen en heiligen in het paradijs (detail van Het Laatste Oordeel, circa 1430-1435, Museo di San Marco te Florence). Ook hier

een start rechtsonder en in een vloeiende beweging over links naar het midden op een hoger plan. Bij Fra Angelico een sierlijke ontmoeting van de vrouw in het blauw bij een centrale engel. Bij Bijvoet twee zielen die even sierlijk door Maria worden ontvangen. Maar kijk nu naar de Tenhemelopneming in de Hemelvaartkerk. De inspiratie die Bijvoet zocht bij Fra Angelico is ook hier aanwijsbaar. Hij had Heiloo nog in de vingers, als het ware. Ook hier een iets lagere 'aankomende' bij een centrale 'hogere': nu Maria die door haar Zoon Christus wordt ontvangen. En net als in Heiloo presideert ook hier God de Vader met de Heilige Geest.

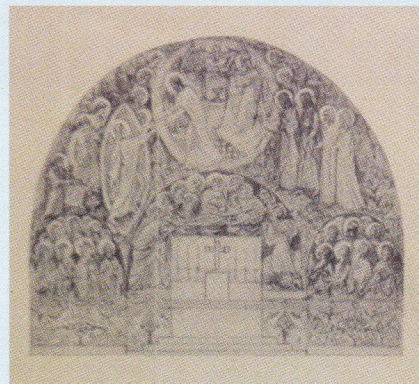
Han Bijvoet heeft onze parochie juwelen van wandschilderkunst gebracht. Pastoor Van Noort zal ongetwijfeld een groots priesterfeest hebben gehad.

Maar ook heeft Bijvoet de Italiaanse renaissance naar Heemstede gevoerd. Deze verwijzing is misschien nog wel zijn grootste geschenk.

De tentoonstelling 'Ridder en Mysticus' over het leven en werk van Han Bijvoet en het bijbehorende boek vormen een uitgelezen gelegenheid om deze bijzondere kunstenaar te ontdekken.

Openingstijden Kathedraal Museum: dinsdag t/m vrijdag van 10.00 -16.00 en zaterdag van 11.00-15.00

Michel Bakker

*links:
"De nieuwe wandschildering in de kerk van Onze Lieve Vrouwe Hemelvaart te Heemstede"*

